

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XLIII. — Izdan in razposlan 13. dne marca 1917.

Vsebina: (Št. 103 in 104.) 103. Ukaz, s katerim se uravnava promet s cikorijevimi koreninami iz letine 1917. — 104. Ukaz o dolžnosti naznaniti električne vode in o porabi iz njih dobljenih kovin.

103.

Ukaz urada za prehranjevanje ljudi z dne 10. marca 1917. l.,

s katerim se uravnava promet s cikorijevimi koreninami iz letine 1917.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje tako:

§ 1.

Da se uravnava promet s posušenimi cikorijevimi koreninami, se poslužuje urad za prehranjevanje ljudi „Razdeljevalnice za posušene cikorijeve korenine“ v Pragi (V., Nikolajeva ulica št. 11). Sestavljena je iz šestnajst udov, ki jih je imenoval urad za prehranjevanje ljudi in ki volijo iz svoje srede z absolutno večino glasov načelnika in načelnikovega namestnika.

Razdeljevalnica je podrejena uradu za prehranjevanje ljudi in izvršuje svoje delovanje po njega ukazilih. Državno nadzorstvo izvršujejo vladni komisarji, ki jih imenuje urad za prehranjevanje ljudi.

§ 2.

Cikorijeve korenine iz tuzemskega pridelka 1917. l. se smejo porabljati le za izdelovanje

kavinih surogatov. V ta namen se morajo sušiti vse pridelane zelene cikorijeve korenine. Izvzete so od tega zgolj množine cikorijevih korenin, ki se potrebujejo za gojenje semena in so se naznanile razdeljevalnici.

Zelene cikorijeve korenine se smejo prodajati le sušilnicam za cikorijo in peso, ki so se obratovale že v letu 1916.

Cena za zelene korenine všteti dovoz do sušilnice ali nakladne postaje znaša 13 K na metrski stot.

Prepovedano je pokladati zelene in posušene cikorijeve korenine.

§ 3.

Vsakdo, ki namerava sušiti cikorijeve korenine pridelka 1917. l. v sušilnici za cikorijo ali peso, ki ima po § 2 pravico kupovati zelene cikoriје, je dolžen najkasneje do 31. dne maja 1917. l. pismeno zglasti razdeljevalnici:

1. koliko semena je razdelil,
2. katero izmero lastnih zemljišč je posadil s cikorijevimi koreninami,
3. katero izmero s cikorijevimi koreninami obdelane površine si je zagotovil s sklepnim pismom,
4. v katerih političnih okrajih so te površine in

5. ali in katere zaloge posušenih cikorijskih korenin ima še iz prejšnjih letin.

Kdor namerava sušiti v več obratih, mora vložiti to zglasitev za vsako sušilnico posebej.

Predpisi tega paragrafa veljajo tudi za združne sušilnice.

§ 4.

Kdor suši cikorijske korenine iz letine 1917. l., je dolžen, dokler traja obrat, o množinah zelenih korenin, izročenih v njegovo sušilnico, o množinah, ki jih je posušil, in o vseh pošiljkih posušenih cikorijskih korenin pisati knjigo zabeležnico s tekoče ošteviljenimi stranmi, ki mora imeti zlasti naslednje razpredelke: datum in teža vsakočasno prevzetih zelenih korenin z navedbo dobaviteljev; datum in teža vsak dan posušenih množin po vrsti (kosi ali zdrob); datum, teža in vrsta, ter prejemnik in prejemna postaja pri vsaki odposiljavi posušenih cikorijskih korenin. Pri dobavah po železnici je navesti številko vagona in pri dobavah z vozom težo vsake posamezne vožnje.

Ako se posušena cikorija po končanem sušenju ne tehta, je prilično navesti posamezne množine v knjigi zabeležnici; pri tem je v dvomu vzeti za to, koliko se dobi iz zelenega blaga, razmerje 4 k 1.

Knjigo zabeležnico je skleniti na koncu vsakega mesca, kolikor se nanaša na zelene korenine; še ta dan, najdalje pa peti dan naslednjega mesca je razdeljevalnici naznaniti vsoto teže zelenih cikorijskih korenin, ki so se izročile v mescu poročila.

Knjigo zabeležnico je sklepati gledé posušenih cikorijskih korenin vsako soboto; še ta dan, najdalje pa 2 dni kasneje je razdeljevalnici zglašiti vsoto teže v tednu poročila posušenih množin po vrsti (kosi ali zdrob) in vsako posamezno v tednu poročila izvršeno dobavo z navedbami, ustrezajočimi razpredelkom knjige zabeležnice. Razdeljevalnica pa more tudi med časom zahtevati podatke o vsakočasnem stanju zalog ter množini izročitev in odposiljatev in, ako treba, zahtevati, da se vpošljejo knjige zabeležnice. Taki zahtevi je ustreči v 24 urah po prejemu pisma razdeljevalnice.

Knjige zabeležnice je imeti vedno pripravljene na vpogled uradu za prehranjevanje ljudi, političnim oblastvom in razdeljevalnici za posušene cikorijske korenine.

Sušilnice so dolžne dajati razdeljevalnici kar najhitreje in najnatančneje tudi sicer vsako željeno pojasnilo o letini in produkciji ter o prejemku in oddaji cikorijskih korenin.

Razdeljevalnica za posušene cikorijske korenine more zaukazati, da se morajo pisati za zelene in za posušene korenine ločene knjige zabeležnice, in more predpisati njih vzorec ter obliko zglasitev.

§ 5.

Posesniki posušenih cikorijskih korenin iz tuzemskega pridelka 1917. l. so dolžni oddati jih edinole po ukazilih, ki jih izda razdeljevalnica, obratom za kavine suragate, ki jih oznameni ta razdeljevalnica, po cenah, ustanovljenih v § 11. Nadalje so dolžni cikorijske korenine brezplačno hraniti do izročitve, skrbno z njimi ravnati in razdeljevalnici na njeno zahtevanje poslati poprečne poskuske (vzorci) proti povračilu poštnine.

Trgovati s posušnimi cikorijskimi koreninami je prepovedano.

§ 6.

Razdeljevalnica je dolžna razpolagati s posušnimi cikorijskimi koreninami, zglašenimi pri njej, v 14 dneh po prihodu priglasitve, oziraje se na skladiške prostore obratov za kavine suragate, ki so na razpolaganje za strokovnjaško vkladanje.

Stroške vkladanja, ki nastanejo iz tega, da vloži obrat po naročilu razdeljevalnice posušene cikorijske korenine za druge obrate, ki imajo pravico dobivanja, plačajo ti obrati. Višino teh stroškov določi razdeljevalnica.

§ 7.

Pravico zahtevati, da se podelijo posušene cikorijske korenine, imajo tisti obrati, ki so že pred 30. dnem junija 1915. l. cikorijske korenine podelovali v kavine suragate in ki ob času, ko dobi ukaz moč, še imajo obrtno pravico za izdelovanje kavinih suragatov.

Ako zahteva javni interes, more urad za prehranjevanje ljudi prisoditi pravico dobivanja tudi obratom, ki po določenih sprednjega odstavka nimajo pravice zahtevati dobivanje cikorijskih korenin.

§ 8.

Razdeljevalnica mora vse posušene cikorijske korenine, priglašene pri njej po § 4, porazdeliti

po naslednjih določilih na upravičene obrate za kavine surogate.

Za razdeljevalni ključ se daje v podstavo to, koliko so posamezni kavine surogate izdelujoči obrati poprečno porabili posušenih cikorijskih korenin v obratnih letih 1913/14 (1. dne julija 1913. l. do 30. dne junija 1914. l.) in 1914/15 (1. dne julija 1914. l. do 30. dne junija 1915. l.), oziroma seznamek zahtev, ki se je po teh podatkih že dognal za porazdelitev pridelka leta 1916. in ga je odobril urad za prehranjevanje ljudi. Na obrate, pripuščene po § 7, odstavek 2, za dobivanje, pridejo množine, ki jih določi urad za prehranjevanje ljudi v posameznem primeru.

Ako bi bilo podjetje za kavine surogate kupilo kak drug obrat za kavine surogate, ga ustavilo ali po pogodbi prevzelo njegove odjemnike za preskrbovanje, je ustanoviti razdelitveno podlago, aka traja to razmerje še za tekoče obratno leto, oziraje se na porabo prevzelega obrata v obratnem letu, ki se dá razdelitvi v podlago.

Vojaški upravi se oddajajo cikorijske korenine po posebnih ukazilih urada za prehranjevanje ljudi.

Končnoveljavno porazdelitev posušenih cikorijskih korenin na posamezne obrate potrebuje odobrenja vladnih komisarjev.

§ 9.

Obrati, ki izdelujejo kavine surogate, smejo dobivati posušene cikorijske korenine le po razdelitvi, ki jo je izvršila razdeljevalnica.

Imenovani obrati so dolžni tiste množine posušenih cikorijskih korenin, ki jih odkaže razdeljevalnica, kar najhitreje prevzeti po cenah, ustanovljenih v § 11, in jih podelati v kavine surogate.

§ 10.

Obrati, ki izdelujejo kavine surogate, morejo odkazane jim množine posušenih cikorijskih korenin menjavati ali jih oddajati drugim obratom za kavine surogate le po razdeljevalnici in z njeno pritrditvijo.

§ 11.

Prevzemna cena za ostro posušene cikorijske kose, ki nimajo več nego 12 odstotkov vode v sebi in so brez ozebljih kosov in plesnivca, znaša 75 K za 100 kg čiste teže, za presejan, debel cikorijski zdrob 45 K za 100 kg čiste teže naloženo na vagon na nakladni postaji.

Plačati se mora najkasneje 14 dni potem, ko se je blago vročilo prejemniku.

O sporih, ki nastajajo ob prevzetju, odloči razsodišče praške borze za pridelke po uzansah, obstoječih za trgovino s posušeni cikorijskimi koreninami.

§ 12.

Vsakdo, ki ima posušene, dalje ne podelovane cikorijske korenine v zalogi ali hrambi še iz prejšnjih letin, je dolžen, ne kraté določil § 3, zglasiti razdeljevalnici te zaloge po stanju 1. dne septembra 1917. l. najdalje do 4. dne septembra 1917. l. po vrsti (kosi ali zdrob) in teži ter označiti lastnika in kraj, kjer ležé.

Vsakdo, ki dobi posušene cikorijske korenine iz letine 1917. l., je dolžen vpisovati od prvega do zadnjega prejema vsak prihod v redno pisano knjigo zabeležnico s tekoče ošteviljenimi stranmi po vrsti (ali kosi ali zdrob) in teži ter označiti pošiljača in oddajno postajo in vse, kar je dobil med tednom, naznaniti razdeljevalnici vsako soboto, najdalje pa dva dni kasneje s podatki ustreznimi razpredelkom knjige zabeležnice. Pri prejemkih po železnici je navesti številko vagona in pri dobavah z vozom težo vsake posamezne vožnje.

Gledé pisanja in nadzorovanja teh zapiskov ter gledé zglasitev, ki jih je podajati, se zmislju primerno uporabljajo določila § 4.

§ 13.

Posušene cikorijske korenine, ki se uvozijo iz carinskega inozemstva v Avstrijo potem, ko je dobil ta ukaz moč, sme spravljati v tuzemski promet le Avstrijska osrednja skupljevalna družba (Özeg) na Dunaju, I., Am Hof 4.

Kdor uvaža posušene cikorijske korenine iz carinskega inozemstva, je dolžen prodati jih Avstrijski osrednji skupljevalni družbi. Prihod blaga v Avstrijo mora nemudoma naznaniti imenovani družbi z navedbo kakovosti in množine ter kraja skladišča in je dolžen blago hraniti in ohraniti s skrbnostjo rednega trgovca dotlej, da ga prevzame Avstrijska osrednja skupljevalna družba.

Če se ne doseže dogovor z lepa med Avstrijsko osrednjo skupljevalno družbo in prodajalcem, določi prevzemno ceno urad za prehranjevanje ljudi.

Pravtako je vse ponudbe za dobivanje posušenih cikorijskih korenin iz carinskega ino-

zemstva odstopiti Avstrijski osrednji skupljevalni družbi na Dunaju.

Avstrijska osrednja skupljevalna družba mora množine posušenih cikorijskih korenin, ki jih je pridobila od primera do primera, ponuditi razdeljevalnici (§ 1), ki mora v 14 dneh izjaviti, ali zahteva ponujene ji množine cikorijskih korenin, da jih razdeli obratom za kavine surogate, ki so upravičeni dobivati jih.

Zahtevane množine mora razdeljevalnica razdeliti med obrate, upravičene dobivati jih, po načelih, ustanovljenih v § 8. Z množinami, ki jih ni zahtevala razdeljevalnica, razpolaga Avstrijska osrednja skupljevalna družba po ukazilih urada za prehranjevanje ljudi.

§ 14.

Stroške, ki nastanejo iz izvrševanja nalog, odkazanih razdeljevalnici s tem ukazom, morajo plačevati po enakih delih cikorijske podelujoči obrati, ki dobivajo posušene cikorijske korenine na podstavi ukazil razdeljevalnice in sušilnice, ki dobavljajo cikorijske korenine.

V ta namen morajo oznamljeni obrati in sušilnice plačati razdeljevalnici za metrski stot odkazane oziroma dobavljene posušene cikorijske znesek, čigar višino ustanovi razdeljevalnica in ki potrebuje odobrenja urada za prehranjevanje ljudi.

Natančnejše odredbe o pobiranju teh prispevkov ukrene razdeljevalnica.

O porabljanju teh zneskov je na zahtevanje dajati račun uradu za prehranjevanje ljudi, ki odloči tudi o porabljanju kakega upravnega prebitka.

§ 15.

Zoper vse odredbe razdeljevalnice imajo s tem prizadeti pravico pritožiti se na urad za prehranjevanje ljudi.

§ 16.

Pravna opravila, ki greše zoper določila §§ 2, 5 in 9 tega ukaza, nimajo moči.

§ 17.

Ako se posestniki zelenih ali posušenih cikorijskih korenin branijo oddati jih po predpisih §§ 5 in 13, mora — ne kraté v § 18 predpisanih kazenskih posledic — na prošnjo razdeljevalnice razsoditi o dolžnosti oddaje politično oblastvo I. stopnje, v čigar okolišu so zaloge,

in, ako treba, odrediti, da se prisilno odvzamejo. Razsodba ima moč zoper vsakega, ki ima pravice do zalog.

Ako se zaloge prisilno odvzamejo, je od cen, ustanovljenih v § 11, odbiti 10 odstotkov. Od odškodnine, ki se plača, se razen tega odbijejo stroški prisilnega odvzeta.

Ako posestnik ali njegovo bivališče ni znano ali ako naj služi znesek odškodnine za poplačilo zahtev tretjih oseb iz stvarnih pravic, je znesek odškodnine položiti na sodišču.

Prisilno razlašene zaloge mora njih zadnji posestnik brezplačno hraniti in ohraniti s skrbnostjo rednega trgovca dotlej, da se odpeljejo.

Odvzete zaloge je porabljeni po ukazilu razdeljevalnice. Dobiček, ki se morda podá, če se take zaloge dalje oddajajo, je tudi porabljeni za zalaganje stroškov razdeljevalnice (§ 14).

§ 18.

Prestopke tega ukaza kaznujejo politična oblastva I. stopnje z denarnimi kaznimi do 5000 K ali po svojem preudarku z zaporom do 6 mesecev, ako dejanje ne spada pod strožje kazensko določilo.

§ 19.

Določila ukaza z dne 12. januarja 1917. l. (drž. zak. št. 17), s katerim se uvajajo prevozna potrdila za cikorijske korenine in cikorijsko moko, se ne izpreminjajo s tem ukazom.

§ 20.

Ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Höfer s. r.

104.

Ukaz ministrstva za deželno bran v porazumu z udeleženi ministri in v soglasju z vojnim ministrom z dne 12. marca 1917. l.

o dolžnosti naznaniti električne vode in o porabi iz njih dobljenih kovin.

Na podstavi §§ 24 in 27 zakona z dne 26. decembra 1912. l. (drž. zak. št. 236) o vojnih

dajatvah in opravah in cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se zaukazuje:

§ 1.

Kar je ob pričetku veljavnosti tega ukaza nastopno navedenih, iz bakra obstoječih vâdov močnega toka, jih je naznaniti c. kr. osrednji rekvizicijski komisiji (Dunaj, I., vojno ministrstvo), in sicer:

I. gole proste vâde s poprečnim prerezom 25 mm² in več;

II. kablje in izolirane vâde,

1. ki so nad zemljo ali v zemlji prosto položeni, ako ima vodilo 50 mm² poprečnega prereza in več;

2. ki so položeni pod zemljo, in sicer:

a) navadni kablji in vâdi, ako ima vodilo 95 mm² in več poprečnega prereza;

b) večkratni kablji, ako imajo posamezna vâdila 50 mm² in več poprečnega prereza.

Vâdov močnega toka železnic ni naznanjati; popišejo se posebej.

Naznanila mora poslati posestnik naprave osrednji rekvizicijski komisiji do 10. dne aprila 1917. l.

Za naznanila je porabljati uradne predtiske, ki se dobivajo v trgovinskih in obrtnih zbornicah.

§ 2.

Baker in svinec, ki se dobi s tem, da se vzame iz vodilnih naprav močnega toka, se sme brez posebnega dovoljenja trgovinskega ministrstva oddajati le vojaški upravi ali središču za kovine d. dr. na Dunaju. Prav tako je vsaki drugi osebi prepovedano kupovati in prevzemati tako gradivo brez posebnega dovoljenja trgovinskega ministrstva.

§ 3.

Izpolnjevanje predpisov tega ukaza nadzoruje trgovinsko ministrstvo, privzemši obrtne nadzornike ali druge organe, pri rudarskih obratih ministrstvo za javna dela po rudarskih oblastvih. V ta namen se morejo ogledati skladiški prostori in druge naprave in vpogledati poslovne knjige.

§ 4.

Raynanje zoper predpise tega ukaza naj kaznujejo politična oblastva I. stopnje z zapornimi kaznimi do šest mesecev ali z denarnimi kaznimi do 5000 kron, ako dejanja ne spadajo pod strožje kazensko določilo.

§ 5.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Georgi s. r

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru,

izhaja v založbi c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24, tudi v letu 1917. v nemškem, češkem, italijanskem, hrvaškem, poljskem, rumunskem, maloruskem in slovenskem jeziku.

Naročnina za celi letnik 1917 državnega zakonika v vsaki teh osmih izdaj znaša za en izvod — bodisi, da se hodi ponj ali da se ta izvod pošilja poštne prosto — **8 K.**

Naročevati je treba v založbi c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24, kjer se dobivajo tudi posamezni letniki in posamezni kosi državnega zakonika.

Ker se državni zakonik naročnikom oddaja, oziroma pošilja le, če se je plačala prej letna naročnina zanj, je ob enem z naročbo plačati tudi zanjo pripadajoči znesek; da se more hitro in brez pritožb vročevati po c. kr. pošti, je poleg natančnega naslova stanovanja povedati tudi dotični poštni dostavni okraj.

Posamezni letniki **nemške** izdaje se dobivajo:

Letnik	1849. za .	4 K 20 h	Letnik	1866. za .	4 K 40 h	Letnik	1888. za .	5 K — h	Letnik	1900. za .	7 K — h
"	1850. " .	10 " 50 "	"	1867. " .	4 " — "	"	1884. " .	5 " — "	"	1901. " .	6 " — "
"	1851. " .	2 " 60 "	"	1868. " .	4 " — "	"	1885. " .	3 " 60 "	"	1902. " .	7 " 50 "
"	1852. " .	5 " 20 "	"	1869. " .	6 " — "	"	1886. " .	4 " 60 "	"	1903. " .	9 " — "
"	1853. " .	6 " 30 "	"	1870. " .	2 " 80 "	"	1887. " .	5 " — "	"	1904. " .	5 " — "
"	1854. " .	8 " 40 "	"	1871. " .	4 " — "	"	1888. " .	8 " 40 "	"	1905. " .	6 " — "
"	1855. " .	4 " 70 "	"	1872. " .	6 " 40 "	"	1889. " .	6 " — "	"	1906. " .	12 " — "
"	1856. " .	4 " 90 "	"	1873. " .	6 " 60 "	"	1890. " .	5 " 40 "	"	1907. " .	13 " — "
"	1857. " .	5 " 70 "	"	1874. " .	4 " 60 "	"	1891. " .	6 " — "	"	1908. " .	9 " — "
"	1858. " .	4 " 80 "	"	1875. " .	4 " — "	"	1892. " .	10 " — "	"	1909. " .	8 " 50 "
"	1859. " .	4 " — "	"	1876. " .	3 " — "	"	1893. " .	6 " — "	"	1910. " .	8 " 40 "
"	1860. " .	3 " 40 "	"	1877. " .	2 " — "	"	1894. " .	6 " — "	"	1911. " .	7 " — "
"	1861. " .	3 " — "	"	1878. " .	4 " 60 "	"	1895. " .	7 " — "	"	1912. " .	12 " 50 "
"	1862. " .	2 " 80 "	"	1879. " .	4 " 60 "	"	1896. " .	7 " — "	"	1913. " .	9 " 50 "
"	1863. " .	2 " 80 "	"	1880. " .	4 " 40 "	"	1897. " .	15 " — "	"	1914. " .	15 " — "
"	1864. " .	2 " 80 "	"	1881. " .	4 " 40 "	"	1898. " .	6 " — "	"	1915. " .	11 " 70 "
"	1865. " .	4 " — "	"	1882. " .	6 " — "	"	1899. " .	10 " — "	"	1916. " .	12 " 70 "

Posamezni letniki v drugih sedmih jezikih počenši z l. 1870. se dobivajo po istih cenah kakor nemška izdaja.

Ako se naroči vsaj 10, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika na enkrat, se dovoli 20% popusta, ako se naroči vsaj 25, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika na enkrat, 25% popusta, in ako se naroči vsaj 35, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika na enkrat, 30% popusta.

NB. Tisti kosi državnega zakonika nemške izdaje, ki naročniku sploh niso došli ali pa so mu došli nedostatni, naj se reklamirajo najdalje v štirih tednih potem, ko so izšli, kosi nenemških izdaj pa najdalje v šestih tednih po izdaji kazal in naslovnega lista k posameznim izdajam naravnost v c. kr. dvorni in državni tiskarni na Dunaju, III. okraj, Rennweg št. 16.

Kadar poteče ta rok, se bodo kosi državnega zakonika izročevali brez izjeme le proti plačilu prodajne cene ($\frac{1}{4}$ pole = 2 strani po 2 h).

Ker so v nemški izdaji vsi letniki od l. 1849. naprej in v izdajah ostalih sedmih jezikov vsi letniki od leta 1870. naprej popolnoma popolnjeni, se dobiva ne samó vsak posamezni letnik za zgoraj omenjeno prodajno ceno, ampak tudi vsak posamezni kos vseh teh letnikov za prodajno ceno ($\frac{1}{4}$ pole = 2 strani po 2 h) iz zaloge c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24; s tem je vsakemu moči dopolniti nedostatne (pomanjkljive) letnike ter si liste urediti po tvarinah.